

Megszavazták a hatmilliárdos költségvetést

Országos mozgalmat indít a vármegye, hogy az állam fizesse a B-listások és a jegyzők nyugdíját

Miskolc, szeptember 23.

(A Miskolci Napló munkatársától.) Borsod-Gömör és Kishontvármegyék törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta Soldos Béla dr. főispán elnöklése alatt őszi rendes közgyűlését. A közgyűlés legfontosabb tárgya

a vármegye 1926. évi költségvetése

volt, amelyet tegnapi számunkban az állandó választmány tárgyalásai kapcsán már ismertettünk.

A régi törvényhatósági életnek egy szikráját láttuk ma fellobbanni a közgyűlési teremben, mikor a költségvetés körül parázs viták keletkeztek és ötletek csattantak el, míg végül is úgy fogadták el a költségvetést, ahogyan azt Zsóry György alispán összeállította. A vitatkozás mindegyikére sok olyan anyagot vetett felszínre, amely érdemes a megszívlelésre és közülük egyházihatározatként el is fogadott a közgyűlés.

A költségvetéshez elsőnek

Tarnay Gyula dr. törvényhatósági bizottsági tag

szólt hozzá. Visszaemlékezik arra az időre, amikor napokig tartott a közgyűlés és két-három napos viták előzték meg a költségvetés elfogadását. A mostani költségvetésnél elismeri az alispán érdemeit, de azon elvek alapján, amelyek alapján fölépült, kifogása van. Leszögezi, hogy nem kíván felszólalásával politikai célokat szolgálni és a kormány is örülhet, ha a törvényhatóság megmondja, hogy mi baja van és mi fáj neki, mert a beteget sem lehet másként gyógykezeltetni, csak ha meghallgatja az orvos. Régebben az volt a felfogás, hogy a közigazgatás állami feladat, tehát annak költségeit viselje az állam. Így is volt. A szanálás óta azonban az állam teljesen a törvényhatóságokra hárítja a közigazgatás kiadásait. Elismeri az állam nehéz helyzetét, de tekintettel arra, hogy a dologi kiadások nem fizetése, azok a miniszterek, sőt miniszteri tanácsosok szerint változnak,

újabb eszmék újabb kiadásokat jelenthetnek a törvényhatóságokra.

azért szólalt fel tehát, hogy egyes tételeket, amelyeket a törvényhatóságokra hárított a szanálás, vegye vissza az állam.

A póstatarifák kérdésénél, amelyet a törvényhatóság visel, az egész átszámítás igen kalózkodó módon történik, mert amit az állam megtakarít a postánál, ugyanannyit veszít azzal hogy a törvényhatóságok akadékoskodnak az ügyek elintézésénél.

A betegápolási költségeknek a törvényhatóságokra való hárítása miatt is kénytelen felszólalni, mert úgy látja, hogy ez ismét egy újabb 10 százalékos község hozzájárulást fog igényelni a költségvetéshez, ami azt jelenti, hogy

a mostani 18 százalékos hozzájárulás tíz százalékkal szaporodva, közel 30 százalékot tesz majd ki.

Kérdés, miképp gondolja a kormány, hogy ezeket a költségeket a törvényhatóság tíz százalékos hozzájárulásból fedezze amelyet a törvényben korlátoz, amikor

nem ad a vármegyének semmi lehetőséget, hogy bevételeit szaporítsa.

Ha a kormány terhet rak a törvényhatóságokra, szaporítsa azok bevételi forrásait is. A vármegyei nyugdíjalapot hadi kölcsönökbe kívánta az állam befektetni, most

pedig, amikor tönkrementek, azt kívánja az állam, hogy a törvényhatóság fizesse a nyugdíjasokat.

Ha az állam megsemmisítette a hadikölcsönök értékét, viselje is a terheket.

Azt javasolja tehát, hogy azokat a nyugdíjazásokat, amelyeket az állam a szanálás következtében eszközölt, vállalja magára.

A szanálási törvényből azt látja, hogy annak költségeit az állam továbbra is előlegezheti. Azt ajánlja tehát, hogy vessük fel azt a kérdést, hogy

a jegyzők nyugdíját is viselje az állam.

Bottlik József törvényhatósági bizottsági tag röviden válaszol dr. Tarnay Gyula felszólalására.

— Ha az állam elvállalja ezeket a költségeket, — mondja — kénytelen újabb adókat kivetni ezek fedezésére. Számítási művelet az egész, amely nem jelent könnyebbséget az adófizetőknek, csupán újabb adminisztrációt. Szívesen hozzájárul egy ilyen értelmű felirathoz, de nem remél tőle eredményt. Az utálatlanok kérdéséről az az álláspontja, hogy 24 millióból képtelen a főszolgabíró fogatot tartani ami a községek látogatásához okvetlenül szükséges és elő is van írva. Évente legalább 48 millióra van szükség. Kéri a közgyűlést, hozzon ilyen értelmű határozatot és javítsa ki a költségvetést ennek megfelelően. Hajdu vármegye is ilyen értelmű határozatot hozott, reméli, hogy a pénzügyminiszter ezt jóvá fogja hagyni.

Lovász János kisközségképviselő, törvényhatósági bizottsági tag is hozzászólt a kérdéshez.

— Az állam olyan, mint a fejőstehen — kezdi beszédét. Ezen megállapítás után így folytatja:

— Csak akkor adhat, ha mi is adunk neki.

Szerinte nem sok értelme van a feliratoknak.

— Inkább azt javaslom, — folytatja, — írjunk át más vármegyékhez és közösen indítsunk akciót abban az irányban, hogy azoknak a nyugdíját vonja meg az állam, akik arra nincsenek rászorulva.

Ezzel majd kevesbedni fog az állam és a vármegye kiadása.

Bár tiszteletben tartja a szerzett jogokat, de ha már az állam ezt nem respektálta az árvapénzeknél, nyugdíjalapoknál és egyebütt, — könnyen megteheti ezt is.

Zsóry György alispán sorra véve a felszólalásokat, mindenikre válaszol. Tarnay Gyula dr. felszólalására az a megjegyzése, hogy az állam e terhek viselésére képessége tette a községeket azzal, hogy bizonyos adókat nekik adott. Ott a hiba, hogy

nem minden község részesül igazságosan az átengedett adókból,

Ugy gondolja, hogy a kérdés a nemzetgyűlés elé tartozik, mert országos rendezést igényel. A nyugdíjak kérdésében elismeri, hogy 60 százaléka a költségvetésnek az e célra előirányzott összeg és

helyes lenne, ha az állam fizetné ezeket a nyugdíjakat.

Ezek fedezetére azonban az állam ismét csupán a törvényhatóságokat fogja elővenni.

Az utálatlan kérdésében azt tartja, hogy hiábavaló itt minden határozatot, mert a belügyminiszter előre megmondta, hogy ilyen célból nem engedélyez nagyobb összeget mint 24 milliót egy-egy főszolgabíró részére beállítani.

Lovász-féle indítvány elveté-

sét kéri,

mert ilyen határozatot nem lehet hozni. Ez ellenkezik a szerzett jogok elvével és nem kívánja, hogy a korteskedés és protekció kapjon lébra ennél a kérdésnél. Hogy ki bír megélni a jövedelméből és ki nem, nagyon bajos volna határozat huzni.

Tarnay Gyula dr. Zsóry alispán felszólalására azzal válaszol, hogy ha a kormányt rászorítják arra, hogy a nyugdíjakat fizesse, — akkor majd jobban fog takarékoskodni

és nem fogja az egész terhet a törvényhatóságokra hárítani, hanem majd szétneveznek, hogy máshonnan fedezzék ezeket a kiadásokat.

Zsóry alispán nem tartja helyesnek, hogy a költségvetés keretében intézzanak el egy ilyen kérdést.

Országos akciót javasol.

Bottlik József kijelenti, hogy ha határozatot nem fogadja el a közgyűlés, azt megfellebbezi.

Soldos Béla főispán érdeme, hogy az aggteleki barlangot gondozzák

Köszönetet szavazott a közgyűlés a főispánnak

Miskolc, szeptember 23.

(A Miskolci Napló munkatársától.) Köztudomású, hogy az aggteleki cseppkőbarlang rekonstrukciója kizárólag Soldos Béla dr. főispán érdeme, aki fáradságot nem ismerve, lelkes agitálással kivitte a kormánytól azt, hogy már eddig is számmilliókat adtak a barlang rendbehozatalára.

A főispán nemes akcióját az egyik fővárosi lap teljesen mellőzve, olyan tudósítást irt az aggteleki cseppkőbarlangról, mintha az éppen az utóbbi időben züllött volna le annyira, hogy a vármegye álláspontját ebben a kérdésben leszögezzék és javaslatot tett a közgyűlésnek, hogy ilyen irányban

Guldenfingen József Lovász indítványához szól hozzá. Veszedelemnek tart ilyen kérdést a közvéleménybe beledobni. Ez legfeljebb hangulatkeltés céljára felelhet meg, de jogi szempontból komoly kivételre nem kerülhet. Kéri Lovász indítványának elvetését.

Lovász János kijelenti, hogy sohasem volt a hangulatkeltés híve. Tiltakozik az ellen, hogy felszólalásába ilyen tendenciát vigyenek bele. Zsóry György alispán érvei meggyőzték, hogy indítványa helytelen és ezt

vissza is vonja.

Soldos Béla dr. főispán felteszi a kérdést, hogy elfogadja-e a közgyűlés változatlanul az alispán által beterjesztett költségvetést.

A közgyűlés a költségvetést nagy szótöbbséggel elfogadta

és elhatározták, hogy a B. listás tisztviselők állami nyugdíjfizetése, továbbá a jegyzői nyugdíjak folyósításának kérdésében országos mozgalmat indítanak, de egyben fölterjesztést is intéznek a belügyminiszterhez.

A közgyűlés ezután apróbb belső ügyek tárgyalására tért át.

szavazzanak köszönetet Soldos Béla dr. főispánnak,

akinek köszönhető az, hogy az aggteleki cseppkőbarlang rekonstrukciója olyan szépen haladt előre.

Zsóry György alispán kijelenti, hogy a vármegye közönsége előtt nem ismeretlen a főispáni akció és köszöni, hogy valaki ezt a kérdést így felvetette. Javasolja, hogy a közgyűlés fejezze ki sajnálkozását afelett, hogy egyik fővárosi lap a kérdést ebben a beállításban tárgyalta és a közgyűlés mondjon köszönetet Soldos Béla dr. főispánnak tevékenységeért.

A közgyűlés ilyen értelemben határozott.

Egyre emelkednek a piaci árak

Négyezer korona a paradicsom — Minden csirkét elkapkodnak — Sok a tojás — mégis drága

Miskolc, szeptember 23.

(A Miskolci Napló munkatársától.) A kedvezőre fordult időjárás következtében a hetivásárok mindinkább népesebbek és egyre több árut hoznak piacra. A bő gyümölcs- és gabonatermés azonban nem érezteti áldásos hatását, mint azt egy nagybörvű olcsóbbadással kívánni lehetne.

Sőt a nagy felhozatal ellenére mindennek nagy ára van.

Az 5000—6000 koronás újbóli árak mellett például nem volna szabad megtörténni, hogy egy kiló szőlőért 8000—10000 koronát kérjenek. Akinek sok szilvája termett, az is inkább háromszor-négyszer cipeli piacra a megrakott puttonokat, de a kilonkénti 4000 koronás árból nem enged. A paradicsom szintén elérte a nemesebb gyümölcsök árának a nivóját, mert már 4000 koronán alul alig lehet kapni egy kilót belőle. Egyedül a Bertalan-barack az olcsó, amiből szekérderek számra hoznak piacra a közeli szőlőhegyekről, akár 20 darabot is adnak 1000 koronáért.

A szárnyasfélék iránt ma is nagy érdeklődés mutatkozott, mint a múlt szerdán.

Sőt ma valósággal egymás kezéből kapkodták ki a csirkéket

és rövid alkudozás után kifizették a 15—20 százalékkal megnövekedett árat. Így kisebbfajta rántani

való csirke párjaért 35.000—40.000 koronát, jércéért 65.000—70.000 koronát is fizettek. A száraz liba és kaesa ára szintén emelkedett.

A tejpiacokon kora reggel elég jó minőségű tejet mértek 4000 koronáért literenként. Megtörtént, hogy egyes falusi tejasszonyok, akik „kész helyekre” szoktak tejet vinni reggelenként, a faluról behozott friss tejet a piacon vagy utközben drágán eladják.

a kész helyekre pedig a piacon összevásárolt kevert tejet viszik.

Egy ilyen csalafinta tejescsokát egy háziasszony éppen akkor kapott rajta a dolgon, amikor a kanájába mérette a piaci silány tejet, melyet frissen fejt tej gyanánt készült házhoz vinni. Természetesen parázs perpatvar szarmazott a dologból, aminek a vége az lett, hogy a falusi kofát az összes „kész helyekről” bojkolták.

Igen kinosan érinti a vásárló közönséget az a tünet is, hogy a bő tojásfelhozatal ellenére

a tojás ára 2000 koronára szökkent

és ez a magas ár nem akar alábbszállni. Télen, erős hidegek idején még némileg magyarázható volna a tojás ilymért drágulása, de most, ugyilátszik, a tojástartások csak ötletszerűen emelik kényük kedvük szerint az árakat.